

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра (циклова комісія) Міжнародних комунікацій та
цифрової дипломатії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри доц. Вовк Р.В.

“_07_” вересня 2022_ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

освітній рівень _____ бакалавр _____

галузь знань 29 Міжнародні відносини

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація Міжнародна інформація

освітня програма «Міжнародна інформація»

факультет Міжнародних відносин

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма _____ Теорія масової комунікації _____ для студентів
(назва навчальної дисципліни)
Спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Розробники: доцент, кандидат політичних наук Ігор Іжнін

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) Міжнародних комунікацій та цифрової дипломатії
Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

© _____, 2022 рік
© _____, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 Міжнародні відносини (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Освітній рівень: бакалавр	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання 1. Аналіз медіаповедінки 2. Структура медіаринку України (назва)		Семестр	
		6-й	-й
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (шифр і назва)	Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти : аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6 залік		16 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		58 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: (екзамен/залік)	
	Залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми здобуття освіти – 5 : 9

для заочної форми здобуття освіти –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Теорія масової комунікації» викладається на факультеті міжнародних відносин Львівського національного університету ім. Івана Франка в рамках підготовки студентів за спеціальністю «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (Спеціалізація «Міжнародна інформація»).

Метою даного курсу є ознайомлення студентів з головними напрямками досліджень в галузі масової комунікації, пояснити зміст та відмінності ключових теоретичних підходів (теорій), які пояснюють природу та зміст масової комунікації, організацію та структуру системи ЗМІ/ЗМК у сучасних суспільствах, дати розуміння сучасних процесів у сфері масової комунікації, пов'язаних із активним впровадженням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та цифровізацією.

Серед головних завдань даного курсу є ознайомлення студентів з роботою основних наукових шкіл та напрямків дослідження маскомунікативних процесів. В результаті вивчення курсу студенти повинні сформуванати та навчитись правильно використовувати понятійно-категорійний апарат, що використовується в науці про масову комунікацію. Також студенти повинні розуміти зміст основних концепцій, покладених в основу різних теоретичних напрямків дослідження масової комунікації, навчитись знаходити взаємозв'язок між різними підходами та науковими школами, що досліджують масові комунікації, знати сучасні тенденції у сфері ЗМІ/ЗМК в контексті глобалізації та міжнародно-політичної діяльності, отримати практичні навички аналізу маскомунікативної діяльності: організації системи ЗМІ/ЗМК у суспільстві, цільових аудиторій, ефектів впливу масової комунікації.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК14. Здатність працювати як автономно, так і в команді.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї, виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

ФК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

ФК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

ФК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

ФК14. Здатність здійснювати зв'язки з громадськістю у сфері державного управління, комерційній діяльності та громадському секторі.

ФК17. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні системи і технології у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

ПРН 3. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

ПРН 5. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

ПРН 6. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

ПРН 7. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

ПРН 9. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

ПРН 11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні документи.

ПРН 14. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

ПРН 15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

ПРН 16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

ПРН 17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

ПРН 19. Організовувати та підтримувати зв'язки з громадськістю та міжнародні комунікації.

ПРН 20. Організовувати рекламну діяльність у політичній та соціально-економічній сферах.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Теорія масової комунікації як наука.

Рівні комунікативної діяльності людини у контексті соціальних взаємодій. Структура соціальної комунікації. Предмет та завдання теорії масової комунікації. Поняття масової комунікації: проблеми визначення. Етапи формування самостійної науки про теорію масової комунікації. «Множинність» теорій масової комунікації. Відмінності масової комунікації від інших типів комунікативної діяльності.

Тема 2. Огляд основних наукових шкіл у дослідженнях масової комунікації.

Чиказька та Колумбійська школи. Чотири теорії преси (Ф.Сіберт, Т.Пітерсон, У.Шрамм). Емпіричний підхід у дослідженнях масової комунікації.

Тема 2. Огляд основних наукових шкіл у дослідженнях масової комунікації.		2	2									
Тема 3. Структурно-функціональний підхід у дослідженнях масової комунікації.		2	2									
Тема 4. Мас-медіа як соціальна система		2	2									
Тема 5. Бірмінгемська школа досліджень (культурні студії)		2	2									
Разом – зм. модуль 1		10	10									
Змістовий модуль 2. Назва												
Тема 6. Теорії дослідження аудиторії		2	2									
Тема 7. Дослідження впливів та ефектів мас-медіа		2										
Тема 8. Сучасні тенденції у мас-комунікативних процесах.		2	2									
Разом – зм. модуль 2		6	6									
Усього годин		16	16									
ІНДЗ				-	-		-		-	-	-	
Усього годин												

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Виникнення науки про масову комунікацію 1. Історичні передумови виникнення науки про масову комунікацію. 2. Поняття «маси», поняття «масової комунікації»: проблеми визначення. 3. Концепція «натовпу», «публіки», «громадськості», «масової аудиторії»: Г. Тард, Г. Лебон, У. Ліппманн.	2
2	Тема 2. Еволюція мас-медіа	2

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Друковані медіа та їх специфіка 2. Електронні медіа та їх специфіка 3. Інтернет, цифровізація та виникнення нових медіа: їх особливості та специфіка 4. Технологічний детермінізм. М. МакЛюен та «Розуміння медіа: Зовнішні розширення людини». 	
3	<p>Тема 3. Панівна та альтернативна парадигми теорії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відмінності між панівною та альтернативною парадигмами. 2. Чотири моделі комунікації (Д. МакВейл) 2. Адорно, Горкгаймер. «Кіноіндустрія» («Діалектика проствітництва»). 3. Ідеологізація ЗМК. ЗМК як інструмент контролю. 	2
4	<p>Тема 4. Медійний контент</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підходи до дослідження медійного контенту. Ринкова модель та взаємодія в трикутнику «ЗМІ-Контент-Аудиторія». 2. Дискурс медійної діяльності. 3. Жанри та формати. Новини, новинна цінність. 4. Фреймінг 	2
5	<p>Тема 5. Дослідження аудиторії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типи аудиторії, цілі при вивченні аудиторій. 2. Процес творення аудиторії. Медіаповедінка аудиторії. Трансформація аудиторії під впливом новітніх ІКТ. 3. Самоаналіз приналежності до аудиторії та власної медіа поведінки. 	2
6	<p>Тема 6. Моделі масової комунікації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Персональний вплив, дифузія і короткотерміновий вплив на індивідів 2. Моделі впливу масових комунікацій на культуру і суспільство 3. Моделі організації, відбору і виробництва медіа 	2
7	<p>Тема 7. Дослідження впливів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рівні та типи впливу. 2. Процеси медіавпливу. 3. Інформаційні/медіа-кампанії, технологія організації та проведення. 	2
8	<p>Тема 8. Новітні тенденції у маскомунікативних процесах</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конвергенція засобів комунікації 2. Технологічні зміни у каналах комунікації та зміна в структурі комунікації. 3. Новітні тенденції у політичній та міжнародній комунікації. «Ефект CNN». «Смерть» традиційних ЗМІ. Постправа. 	2

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	1. Аналіз медіаповедінки особи	10
2	2. Структура медіаринку України (есе)	10
3.	3. Робота з першоджерелами теорії комунікації	38
	Разом	58

9. Індивідуальні завдання

1. Аналіз медіаповедінки особи.
2. Структура медіаринку України (есе/польове дослідження).

10. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота.

На лекційних заняттях використовуються: словесні методи (розповідь, бесіда, пояснення, лекція, діалог); наочні та практичні методи (ілюстрація, демонстрація); метод синтезу, аналізу, індукції, дедукції тощо.

На семінарських заняттях використовуються: дискусія, проблемно-пошуковий, репродуктивний, інтерактивний методи тощо.

Результати навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання досягнення результатів навчання
Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.	Лекція, дискусія, обговорення	Тестове опитування
Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точки	Дискусія	Рецензування

зору.		
Володіти теоретичними відомостями та практичними навичками діяльності у сфері електронної комерції.	Лекція,	

11. Методи контролю

1. Проведення поточних тестових опитувань.
2. Підсумковий іспит у формі тестового опитування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
50					50			

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота														Підсумковий тест (екзамен)	Су ма	
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			T15

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Приклад для виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до	до	до	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		

FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічною радою коледжу).

14. Рекомендована література

Базова

1. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації. – Львів : Літопис, 2010. – 538 с.
2. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика : навч. посіб. / Борис Володимирович Потятиник. – Львів : ПАІС, 2010. – 244 с.
3. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини.— К.: Освіта, 1999.
4. Різун В. В. Теорія масової комунікації // Електронна бібліотека Інституту журналістики (www.journ.univ.kiev.ua).
5. Іванов В. Ф. Соціологія масової комунікації: Навч. посіб. - ркеси: Вид-во ЧДУ, 2003.
6. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник / За науковою редакцією В. В. Різун — К.: Центр Вільної Преси, 2010. — 258 с.
7. McQuail D., Windahl S. Communication models. – Longman. London & New York. – 1993. – 229 p.

Допоміжна

8. DeFleur M., Ball-Rokeach S. Theories of Mass Communication. – 1976.
9. Goban-Klas T. Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu. — Warszawa-Kraków: Wydawnictwo naukowePWN, 1999
10. Gorman L., MacLean D. Media and Society into 21st Century. – 2009.
11. Gerbner G. Against the Mainstream. – 2002.
12. McQuail D. Windahl S. Communication Models. – 1994.

15. Інформаційні ресурси

1. Communication Theory - <https://www.communicationtheory.org/>
2. European Journal of Communication - <https://journals.sagepub.com/home/ejc>
3. European Journal of Communication and Media Studies - <https://www.ej-media.org/index.php/media>